

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan Kera Oy:tä koskevan lain muuttamista niin, että yhtiö voi myöntää määrämutoisia, pienehköjä lainoja pienyritystoimintaa ja naisten harjoittamaa yritystoimintaa varten myös palvelualoille.

Tarkoituksena on laajentaa Kera Oy:n toimialaa pienimpien yritysten ja naisyrityksien määrämutoisten lainojen osalta. Muiden pienten ja keskisuuren yritysten osalta Kera Oy:n toimiala säilyy nykyisellään, jolloin yhtiön toiminnan kohteena voivat olla lähinnä teollisuus, matkailu- ja yrityspalveluyritykset.

Esitys on osa kauppa- ja teollisuusministeriön valmistelemaa julkisen rahoitustoiminnan kehittämistyötä. Eduskunnassa on käsiteltävänä hallituksen esitys Kera Oy:stä annetun lain 2 §:n muuttamisesta (HE 70/1996), jonka mukaan yhtiön toimialaa laajennettaisiin takausten osalta vastaavalla tavalla. Esitys liittyy vuoden 1997 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Kera Oy:n päätehtävänä on täydentää Suomen markkinaehtoista rahoitusjärjestelmää ottamalla toiminnassaan muista rahoittajista poikkeavia riskejä ja toisaalta tarjoamalla rahoitusta sellaisille pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille), joiden rahoitus-tarpeisiin ei löydy markkinaehtoisia ratkaisuja. Yhtiön toiminta on nykyään keskittynyt investointi- ja käyttöpääomalainojen myöntämiseen. Kera Oy:n toimintaa on tarkoitus suunnata siten, että lainoitus erikoistuu ja että lainoilla pystytään vaikuttamaan ns. markkinapuutteiden (*market failure*) poistamiseen. Pääosin lainamuotoja on voitu kehittää nykyisen lainsäädännön puitteissa. Ehdotukseen sisältyvä mahdollisuus myöntää naisyritystä- ja pienlainoja myös palvelualoille edellyttää kuitenkin lainmuutosta.

Lakiehdotuksella tähdätään siihen, että Kera Oy voisi myöntää erityisiä pienlainoja ja niiden yhtenä sovelluksena naisyritystä-

lainoja myös palvelualoille nykyisten teollisuus-, matkailu- ja yrityspalveluyritysten lisäksi. Yhtiön toimialaa laajennettaisiin näiden lainojen osalta määräämutoisella lainmuutoksella vuoden 2001 loppuun asti.

Naisyrityslaina on tarkoitettu edistämään osaltaan naisten ja miesten tasa-arvoa pk-yritystoiminnassa. Laina kannustaisi naisia työllistämään itsensä päätoimisen yrittäjyyden kautta tai laajentamaan ja kehittämään pienyritystoimintaansa. Lainmuutos lainamuodon kohdistamiseksi myös palvelualoille on tarpeen erityisesti naisten tasa-arvon kannalta, sillä aloittavista naisyrityksistä noin 66 % toimii kaupan ja palvelujen alueilla. Ainoastaan 5 % naisyrityksistä toimii teollisuudessa, joka on ollut Kera Oy:n rahoituksen keskeisiä kohteita.

Toimialalaajennuksella tähdätään siihen, ettei palvelualan yritysten perustaminen ja kehittäminen pysähtyisi vakuuksien puutteen, joka on varsinkin pienissä palvelualan yrityksissä rahoituksen saamisen konkreetti-

nen este. Pienten palveluyritysten toiminta perustuu osaamiseen ja ammattitaitoon, eikä yrityksillä yleensä ole suuria investointikohteita. Tästä johtuen koneita ja laitteita ei juuri voida käyttää lainojen vakuuksina, tai niiden vakuusarvo on heikko. Pienemmillä palvelualojen yrityksillä on siten suuria vaikeuksia saada lainoitusta pankeista ja vakuutusyhtiöistä. Vakuusongelma on yhteinen sekä naisyrityksille että muille pienyritystoimintaa harjoittaville, joiden rahoitustarpeita varten suunnitellaan erityisen pienlainan suuntaamista myös palvelualoille.

Tarkoituksena on, että Kera Oy:n naisyritystä- ja pienlainoja myönnetään enintään viiden hengen yrityksille ja enintään 100 000 markkaa yritystä kohden. Lainaehdoista on tarkoitus tarpeellisin osin määrätä tarkemmin valtioneuvoston päätöksellä.

Kera Oy on saamassa mahdollisuuden antaa takauksia palvelualojen yrityksille eduskunnassa käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen (HE 70/1996) mukaan. Nyt kysymyksessä olevan esityksen mahdollistaman toimialalajennuksen jälkeen yhtiö voisi tarjota rahoitusta tarvitseville palveluyrityksille vaihtoehtoisesti joko lainaa tai takausta muusta rahoituslaitoksesta otetulle lainalle. Palvelualojen takauksien ja naisyritystä- ja pienlainojen kohderyhmät määriteltäisiin yhtenevästi. Uusia lainoja myönnettäisiin kaupan, liikenteen, muiden palvelualojen ja asennuksia tai vastaavia työsuorituksia tarjoavien rakennusalan yritysten käyttöön. Varsinaisen maatilatalouden käyttöön uudet lainamuodot eivät tulisi.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Kera Oy:n lainojen myöntämisestä aiheutuu valtiolle kustannuksia lainamäärän perusteella maksettavan perus- ja lisäkorkotuen sekä luottotappiokorvausten muodossa. Uudet palvelualoille yleisesti myönnettävät pienlainat on tarkoitus sisällyttää Kera Oy:n ns. erityislainojen kiintiöön. Sen sijaan uudelle naisyritystälainalle on tarkoitus varata 50 miljoonaa markkaa myöntämisvaltuutta viiden vuoden ajaksi vuosille 1997-2001. Naisyritystälainan myöntäminen erillisen myöntämisvaltuuden perusteella olisi määräaikainen ja riittävän pitkäaikainen kokeilu, jonka aikana voidaan seurata naisyritystälainan kohdentumista, vaikuttavuutta ja valtiolle aiheutuvia kustannuksia.

Koska korkotuki maksetaan yhtiölle myöntämisvuotta seuraavina vuosina, ei vuonna 1997 uuden myöntämisvaltuuden käyttämisestä aiheutuisi valtiolle kustannuksia. Myöhemmin aiheutuvat kustannukset riippuvat siitä, minkä suuruista korkotukea yhtiölle maksetaan ja miten suuri osuus aiheutuvista luottotappioista korvataan valtion varoista. Seuraava laskelma perustuu oletuksiin, että lainoille maksettaisiin 6%:n peruskorkotukea vuodessa ja että luottotappiokorvaus olisi 80% tappioista (Kera Oy:n arvio):

Valtion menot, Mmk	1997	1998	1999	2000	2001	2002-2006 yhteensä
Korkotuki 6 %	0	3	5,4	7,3	8,3	19,7
Luottotappiokorvaus 80 %	0	3	4	4,6	4,8	6,1
Yhteensä	0	6	9,4	11,9	13,1	25,8

Ehdotettu uudistus parantaa huomattavasti niiden pienten palvelualojen, liikenteen ja rakennusalan yritysten rahoitusmahdollisuuksia, jotka tulevat valtion yritystukijärjestelmien piiriin. Rahoitusmahdollisuuksien parantaminen parantaa näiden yritysten toiminta- ja kasvuedellytyksiä sekä lisää niiden mahdollisuuksia henkilöstön työllistämiseen.

3. Esityksen valmistelu

Lakia on tarkoitus soveltaa EU:n valtioneutisäännösten mukaisen de minimis-säännön puitteissa.

Esitys on valmisteltu kauppa- ja teollisuusministeriössä virkatyönä.

4. Voimaantulo

Lain ehdotetaan olevan voimassa määräaikaisena vuoden 2001 loppuun, jotta uusien toimialojen rahoittamisen vaikutuksista saataisiin kokemuksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä 22 päivänä tammikuuta 1971 annetun lain (65/71) 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1298/88) seuraavasti:

2 §

Yhtiö ei voi kohdistaa 1 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä varsinaiseen maatalouteen eikä rakennusliiketoimintaan. Vähittäiskauppa ja liikenne voivat olla yhtiön toiminnan kohteena vain siltä osin kuin kyseessä on matkailuhanke. Palveluyritys, jonka toiminta perustuu alueelliseen tai paikalliseen kysyntään, voi olla yhtiön toiminnan kohteena vain, jos yritys tuottaa yritystoiminnalle tarpeellisia palveluja. Tämän momentin säännösten estämättä yhtiö voi kuitenkin kohdistaa jäljempänä 5 §:ssä tarkoitettuja takauksia ja muita kuin rahoi-

tustoimenpiteitä muiden kuin varsinaista maatilataloutta harjoittavien yritysten investointeihin ja kehittämishankkeisiin sekä myöntää lainoja pienyritystoimintaan luukunottamatta varsinaista maatilataloutta. Pienyritystoiminnan lainojen myöntämisessä otetaan huomioon naisyrittäjyyden edistäminen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Tämä laki on voimassa 31 päivään joulukuuta 2001 ja sitä sovelletaan vuosina 1997-2001 myönnettäviin lainoihin.

Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*

Laki

Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä 22 päivänä tammikuuta 1971 annetun lain (65/71) 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1298/88) seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Yhtiö ei voi kohdistaa 1 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä varsinaiseen maatalouteen eikä rakennusliiketoimintaan. Vähittäiskauppa ja liikenne voivat olla yhtiön toiminnan kohteena vain siltä osin kuin kyseessä on matkailuhanke. Palveluyritys, jonka toiminta perustuu alueelliseen tai paikalliseen kysyntään, voi olla yhtiön toiminnan kohteena vain, jos yritys tuottaa yritystoiminnalle tarpeellisia palveluja.

Yhtiö ei voi kohdistaa 1 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä varsinaiseen maatalouteen eikä rakennusliiketoimintaan. Vähittäiskauppa ja liikenne voivat olla yhtiön toiminnan kohteena vain siltä osin kuin kyseessä on matkailuhanke. Palveluyritys, jonka toiminta perustuu alueelliseen tai paikalliseen kysyntään, voi olla yhtiön toiminnan kohteena vain, jos yritys tuottaa yritystoiminnalle tarpeellisia palveluja. *Tämän momentin säännösten estämättä yhtiö voi kuitenkin kohdistaa jäljempänä 5 §:ssä tarkoitettuja takauksia ja muita kuin rahoitustoimenpiteitä muiden kuin varsinaista maataloutta harjoittavien yritysten investointeihin ja kehittämishankkeisiin sekä myöntää lainoja pienyritystoimintaan lukuunottamatta varsinaista maataloutta. Pienyritystoiminnan lainojen myöntämisessä otetaan huomioon naisryrittäjyyden edistäminen.*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Tämä laki on voimassa 31 päivään joulukuuta 2001 ja sitä sovelletaan vuosina 1997-2001 myönnettäviin lainoihin.